

ცნიშის ფურცელი

სურათებიანი დამატება

დაბადების № 247.

330 რა, 22 აპრილი 1904 წ

ბაზმის № 250

სიმღერა

ჩინგურს სიმები დამაწედა,
მღერა მწადიან ზღრა.
საყუთარის ღვთის ტბილი სმა
ურს მეწეუბა ადრა:
განწეობა სისიმღერო
გულს ეკარება ზღრა;
მიტომ მღერაებს ჩინგური,
გულად ნადგელა ზღრა.
შეირცხუა ზღროვო ღრისა
ნამუსიანი ჭადრა.

გელაგობა ღვარგულს ნუგეშს
და ღვარგულს გრძნობას.
გაფურთხება, გვეწვეო უჩინარს
ამ ღვინებულს ფოფას;
იქნება გემნის ნუგეშო
თავის წვრთნის, თავის გობასა?
ნები სიციცნელ სინდურვის,
რა გენა, ვერ შესძლებს უმობას!

ჩინგურს სიმები დამაწედა,
მღერა მწადიან ზღრა.

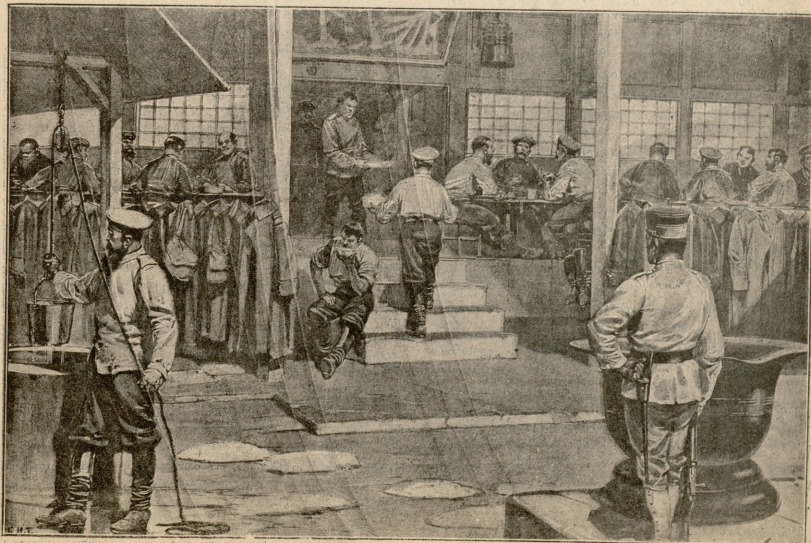
უბედურად ვერძნობ თავის თავს,
აღრს ღვინებარ ჩაღვდა.
ნუკუ ღვინებარ ჩაღვარდე,
გეო სიკვდილზე აგდა,
რომ აგდებს ვარძლო
გულის სინდურვე, გონისა,
გეოთღო თეო ამათა —
სისუსტე მეჭეს ღვინისა.
ეს-ღა მიგნია წამალი
კეჭნის მოსაფინისა.

დამაწედა ჩინგურს სიმები,
აღარ აესმის, ადარა;
სხვისამ იღვროს ჩინგურმა,
სხვამ აეჭეს ნადრა.
აღარ სჭრის წემა ღვინადი,
გელაგობა წემა ჭადრა!
სხვა დასტებს ტბილის ჭანგითა,
ტბილის ღვინების მღეროთა,
სხვის ესუბრის უფადი
ტბილის ღვთიურის ენათა;
სხვა დასტებს, სხვამ იქიფიფის
განწეობით ამაღრნენითა.
მე ვანუგეშებ ღვინს თავს

წინად ნამღერის სმენითა,
შეიშურებუბა კეჭნის
ცხელის ცრემლისა ღვინითა.

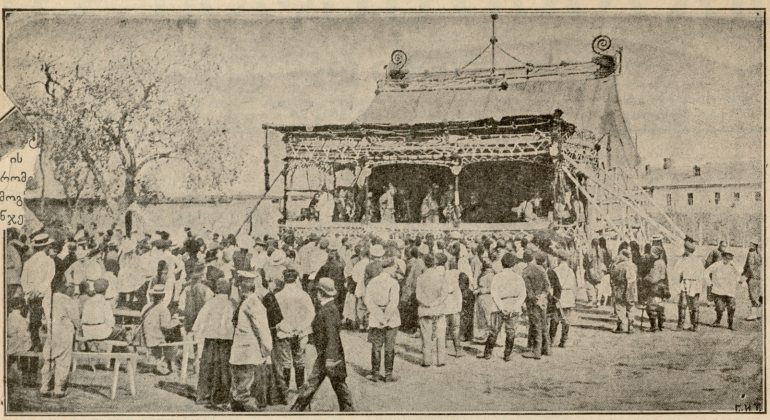
დამაწედა ჩინგურს სიმები,
აღარ აესმის, ადარა;
სხვისამ იღვროს ჩინგურმა,
სხვამ აეჭეს ნადრა.
მე ზარზე კლიტე დამეღა...
იქნებ ცხოვრებამ დამეღა.
მომსეღის ღვინე უფადმა,
იქნებ არ შერცხეს ჭადრა?
რა ბედნერი ვეჭნები,
მამან ველოვებ ადრა!..

გაღაბაგებ თამამად
როსტომიფიითა მთა-ბარსა;
თორემ მტერს ასეთი ფოფანა,
რომ კაცი ჭკრძნობდე მკვლარობასა.
სწევრადღე ბედის ვარსკვლავსა,
თავის ღვინს, თავის შობასა,
იწვევო, ვერ უდგებოდე
გულზე ღვინების წეობასა!..
გაჭა-ფაგელა.

რეს-ტაგები მატყაფაშო. ტაგები, ტაგები! მოათავს ანთინის მოათავსამ

ეს ის
იყო, რომ
ჯერ მოე
ჩაბდნენ

სათატრო წარმოდგენა ქუჩისათვის გადღეზე

ს ა მ გ ო რ ი

(ხალხური გადმოცემა)

ვის არ გაუგონია „სამგორის მინდორი“, რომელიც გა-
ლაქიბულია ტფილისის აღმოსავლეთით, ოკი-ოცადერთი ვერ-
სის მანძილზე. იმის ნოყიერი და ნაყოფიერი ვაკე, (სიგანე
8 ვერსი, სიგე—10) თავსა და ბოლოს სერგებით შეზღუდუ-
ლი და კალთებ-გადაშლილია, აღმოსავლეთისკენ გადაჰყუ-
რებს მისთვის ურგებს, ბორბს იორს; დასავლეთისკენ, ვა-
ზიანის მხრით კი, ადამიანი კარგად დიდს მანძილზე ზადაეს
არე-მარეს, მტკვრის ზეობას ტფილისის ქვემოლ და თვით
ტფილისსაც. სამგორის მინდორი ჰყვებავს რამდენსამე სო-
ფელს, სახელდობრ: სათიკოლას, უჯარმას, მუდნალოს (თა-
თრები არიან), ახალსოფელს და გერმანელთა სამს სოფელს.
სამგორის თავში სიმაღლეს ჰქვია „წალმიანი“, ბოლოში
ქოჩორივით ამალგებულს გორაკს—„ქოჩორა“. ვაზიანის მხა-
რებზე, საკახეთო გზის ზემოდ, მოსწანს ჰამი პატარა „ბორ-
ბი“, რომელიც შორიდანვე იზიდავს მგზავრის თვალს; თი-
თქის ამ ტრიალ მინდორის განაპირას შაქრის თავებია და-
დგმულია.

ამ სამი გორის წყალობით დარქმევია მთელს ვაკეს
„სამგორი“

აი ამ სამგორის აქ გაჩენის მიზეზს თითქმის გვიხსნის
ხალხური გადმოცემა.

უწინდელს დროში, როდესაც ჩვენი წინაპარი მწყემ-
სობის ხელობას მისდევდნენ და ქალი თუ კაცი ამ საქმეზედ
იღბა, მაშინ ამ ნოყიერ ბაღახით შემოსილს ტრიალ მინდორ-
ზედ თავ-თავისი საქონელი უძოვებიათ სამს ახალგაზდს მამ-
ლობელ სოფლიდან. ამათგან ერთი ქალი ყოფილა, ორი
ვაჟი.

ვაგებს თურმე ჰყვარებიათ ის ქალი. გული ტრფობის
აღიოთ ჰქონიათ საესე, მაგრამ სატრფოსთვის ამის გამგლე-
ვება ვერ მოუხერხებიათ, არამედ ერთი ერიდებოდნენ. დრო

მიდიოდა და მათს სიყვარულს ცეცხლის სიმწვავე თუ არ
ემატებოდა, არ აყლდებოდა.

ბოლოს ველარ აიტანეს ეგვით ჩემი ტანჯვა, იღუშალი
ერთმანეთის მეტოქეობა და გადასწყვეტეს: გაუმგლენოთ
ქალს და ვინც იმან აირჩიოს, ჩვენც დავმორჩილდეთ ბესსაო.
ამ პირს დაადგნენ.

მეორე დღეს გარეკა საქონელი სამივე მინდორში, ვა-
ზიანის მხარეს. იქიდან უფრო კარგი გადასახედი თვალის გა-
საყოლებელი იყო; წყაროც იქვე ფერდობში გადმოჩნებოდა
მწყემსების წყურვილის მოსაკლავად. საქონელი მინდორზედ
გაშლილიყო და საამურად მადიანად სძოდა ჯანის მომცემს
ბალახს. მწყემსები კი გადმომსხდარიყვნენ ბეჭურზედ და გა-
დაჰყურებდნენ ვაზიანს, ლოქინს, ქარისებს და დედა-ქალაქს;
ესენი მაშინ ეხმანდელსავით გატრუსულები და გახუნებულები
არ იყვნენ: ალაგ-ალაგ ტყითა და ბაღებით შემკული ადგილე-
ბი მოსწანდა.

ქალი გატაცებული გაიყურებოდა შორს, თითქო მტყე-
რის ტალღების მიძრაობას ადევნებს თვალსაო. ვერც კი
მოიფიქრებდა, რა საფრთხე მოელოდა, რა დიდი საქმე უნდა
გადაეწყვიტა ამ ორს წუთში. თუცა ჰგანობდა, ეს ერთი
ხანია ამხანაგები სხვანაირის თვლით უყურებდნენ, მაგრამ
დარწმუნებული იყო, რომ ჩვეულებრივის წესის მიხედვით,
ისინი არაფერს აკადრებდნენ, ვერაფერს გაუბედადნენ, თუ
იმისი სურვილი და ნებაც არ იქნებოდა. ამ მხრივ უშიშარი
იყო.

— ქალი, კმარავ, ბოლოს გაბედა ერთმა მწყემსმა:—
იცი, რა უნდა გითხრათ მე და მხარემ?

— ამა, რა ვიცი, თქვით და გავიგებ,—ხუმრობის კი-
ლოთი გაუტრიაზავა სიტყვა ქალმა.

— ის უნდა გითხრათ, რომ მეცა და მხარესაც შენ და-
ლიან მოგეწონხარ, ორსავეს გვიწნა, რომ ჩვენი ცოლი გახდ
და ვერც ერთს კი ვერ დავითმია მეორესთვის. მოდი, შენ თი-
თონ გადასწყვიტე ჩვენი ბედი. ორივეს თოკი ყელში გვაქვს
წამებული და ეხლა შენ იცი, რომელიც გინდა, აიკოცლე,
რომელიც გინდა, დახარჩე...

ქალი კმარა ამ სიტყვებზედ თითქოს შეკრთა. აწნაირს
ძნელ-გადასწყვეტს საქმეს არ მოელოდა. იმათთან ისე იყო

სათავისო წამოღებულ იქნა იქნა პრინციპის ველზე

შეზრდილი, დამეგობრებული, რომ არც ერთის პირში წყენა აღივლით არ იყო. პატარა ხანა შეფერიანდა. ორსვე მეგობარს თვალი გადავლო; ისინი კი ისე შესტეოდნენ, მძარას თვალებში, თითქოს განკითხვის დღე დასდგომოდათ. შერეულობა:

— ღვთისო, შენც და მხარეც ჩემი ამხანაგები ზარბ... ჩემთვის ძნელია... ღმერთმა გადაწყვიტოს ჩემი ბედი... მოდი, ასე მოვიქცეთ, — და ქალის თავში მსწრაფად დაიხადა მთელი გვამი: მოდი, ასე მოვიქცეთ: მე დავდგები ერთ აღვილას, აქეთ-იქით თავზე გადავზომე ტოლ-ტოლად და, ვინც იქიდან ჩემთან პირველი მოვა, მეც იმისი ცოლი ვიქნები... მწყევლები დასთანხმდნენ.

დაღე ქალი ზუზა, მწყევლებმა აქეთ-იქით გადავზომეს თანასწორი მანძილი და თითონაც დადგნენ. შერე ქალმა ანიშნა და დაიძრა ორივე ქალისკენ.

თქვენ თითონაც წარმოადგინეთ, როგორც სისწრაფით და გულის ფანქარებით წამოვიდოდნენ. არ მოპოვდნენ კი, ნიავითი მოკრძალები.

უფროებს ქალი და ატყობს, რომ ღვთისო სჯობნის მხარეს: ის უფრო ადრე მოვა ქალთან. ეწყნა მძარას, მხარეც უკან რათა რჩებაო და დაიწყო წელ-წელი ზეით მხარესკენ მიიწეა: თურმე მხარეც უფრო ჰყვარებოდა!

მაგრამ ღვთისო მხარეც სჯობნის მხარეს. ქალი კი მხარესკენ მიიწეეს. მართლაც, მხარეც უფრო ახლოა; ღვთისოს დაუშორდა.

ღვთისომ შეასწრა უტეხ თვალი, რომ ქალი დაღატობს. ჯერამ და ბრახმა კინაღამ დააჩივო; სისხლი ეტლიშ მოაწეა... მაინც მიდის, თავის იმედი აქვს. მაგრამ ცოტა ხანს უკან ცხადად დაინახა, რომ საჭეს წააგებს, ვეღარ მოითმინა და შეჭყვინა — შეშალა და ღმერთს:

— დეირო ძლიერი, შენ იყავი მოწვევი ჩემი პირობისა, რა კი მღალატობენ, ნურც მე დამხრება და ნურც იმის ეს ვერაფერ ქალი: დღე, სამივე ალაგობენ გარეგნად ვიქცეო.

ეს დაღატობა და ვერაფერ იმდენად სამართლიანი და წრფელი იყო, რომ სამივე გარეგნად იქცნენ.

მას შემდეგ იმ მინდორზედ ზის ის საოცარი სამი გოგონა. აქედან ჰქვიან მინდორისას „სამგოგონა“.

მართლაც, ზუზა გოგონა კი ზემოთათან უფრო ახლოა, ვიდრე ქვემოთათან, — ეს კმარა უახლოვდება საყვარელს მხარეს და გოგონის უსამართლოდ უარ-ყოფილს ღვთისოს.

დ. ნახუციაშვილი.

სხვა და სხვა ამბები

კუდიანი ხალხი, კუნძულ ბორნოს შუაგულში სცხოვრობს თურქი ერთი ტომი, სახელად პენანსები. კარგა ხანია ხმა დადიდა, რომ ამ ტომის ხალხს კულების აქეთო, მაგრამ დანამდვილებით არაივნა არა იცოდა-რა. ახლა ერთ მოგზაურს „კელნის ვახუთი“ წერილი დაუსტამნია ამ სანის შესახებ. ავტორი სწერს, რომ კუდიანი ხალხი მართლაც სცხოვრობს კუნძულ ბორნოზე. ამ მოგზაურის სიტყვით, პენანსები განმარტებით სცხოვრებენ ბორნოს მივარდნილ და მიჯრუხულ ტყვეებში და ემალევიან ყველას. თავს იკებენ მუთავრესად წყლისპირით და თევზებით. წერილის ავტორის თხოვნით, ამ ტომის ერთი პატარა ბავშვი შეუტყუიანთ სულთან ეტეჩის კაცებს. როდესაც გაუსწავდნენ, ბავშვისთვის მართლა უნახავთ კული, სიგარით 10—12 სანტიმეტრი, კაცის თითის სისქისა. პენანსების მახლობლად სხვა ტომის ხალხი სცხოვრობს, მაგრამ ამთ კულები არა ჰქონიათ.

მილიონერის შვილი. სულ ოთხის წლისაა მილიონერის შვილი და სახელად ჯონ ნიკოლს ბროუნი ჰქვიან, მამა ამ ბავშვს შარშან მოუყვდა და დარჩა ოცი მილიონი მანეთი. ბავშვს ზრდიან დღე და დღედა, რომელთაც გადაწყვიტეს თურმე, ეს ბავშვი ზნეობივად, გონებრივად და ფიზიკურად უნაყოლო კაცად გამოიყვანონ. ჯერჯერობით უმთავრესს ურადლებას ფიზიკურ აღზრდას აქცევენ. კერძოდ ბავშვისთვის მიწვეულია ცალკე ექიმი. ოთხის საღამო ბავშვი სცხოვრობს, დღეში რამდენჯერმე ღმერთსკენ უწევს. დღეში ფეხების უშვრებიან აგრეთვე ყველაფერს, რაც კი ბავშვთან და იმის თაზიზი შეადის. ასე განსწავთ, უფლები ფეხებით აქ მოახლო ქალის ხელები რჩება. ასმევე ერთ ძვირფას ძროხის რქებს. ძროხის საძირად საუკეთესო გელა აწერია, საღამო სხვას არაფერს უშვებენ. ძროხას გაწმენდილია და დასუფთავებულს წყალს ასმევენ, რომ არა კირი არ შეხედეს. ბავშვის საუკურებად ითვლება სამი სასახლე, იხტა, მთელი მიბოლოთივან, ყოველგვარი საუბრეწელი წიგნებით სასეს და სხვა-და-სხვა გასართობ-სათამაშოები; ჰყავს საკუთარი ზარბელი და კამერდინერი, რამდენიმე გუგერბერი, ქალი და კაცი. ამ გუგერბერებს თავის მხრივ მოსამსახურეთა მთელი შტატი ჰყავთ.

ინგლისელ ვეიქილების შემოსავალი. არსად ვეიქილები იმდენ ფულს არ იღებენ, რამდენსაც ინგლისში. ეს-

ნა გამოვიდა ბიოგრაფია არდ როსსელისა, რომელიც ალ ვეკილობდა და შემდეგ უმაღლესს მოსამართლედ ი. ვეკილობდა როსსელმა დაიწყო 1859 წელს. ამ წელს ათია მხოლოდ 1,170 მანეთი — 10,160 მ., შემდეგ — 54,000 წელს როსსელს ენიჭეს ემოსვლია 111,020 ათა, როგორც 1893 წელს — 260 მანეთი. საზოგადოდ, ამდენი საშუალებით არა

იმდენ ფულს არა ხარჯდები, რამდენსაც ინგლისში. ერთ კაცში ლორდმა სელოზრანმა ერთხელ 150,000 მანეთი ი. იშვიათი არ არის 80,000 მანეთი ვეკილის ჰონორარი რომელსავე პროცესში. ცნობილი ვეკილები ჩვეულებით — 20,000 მანეთს იღებენ თითოეულ პროცესში. ნაკ-

რედაქციისაგან

ვისაც „ცნობის ფურცლის“ და „ამბის“ წლიური ფასი სრულად არა აქვს გადახდილი, რედაქცია სთავს დააქაროს შემოტანა, რათა გამოცემათა გზავნა არ შეჩერდეს.

„ცნობის ფურცელი“ 1-ლ ავგუსტოდან წლის დამლევამდე ლირს 3 მან.

აღრესის გამოსაცემოდ — ვინც ერთი ქალაქიდან მეორეში გადადის, უნდა გადაიხადოს 40 კ., ვინც ტფლისიდან გადადის — 1 მან.

ლეს მოსავლიანი ინგლისში არც მოსამართლეობა ყოფილა. უმაღლეს მოსამართლედ პირს — ლორდ კანტერბერს — 100,000 მან. ეძლევა: 60,000 მანეთი — როგორც უმაღლეს მოსამართლეს, 40,000 მანეთი — როგორც ზედა პალატის თავმჯდომარეს. ამავე კანტერბერს სამსახურიდან გასვლის შემდეგ პენსიად ეძლევა 50,000 მანეთი. ზეწარა უფრო მეტს იღებს მთავარი პროკურორი. ჯამაგირად პროკურორის ეძლე-

ვა მხოლოდ 70,000 მანეთი, მაგრამ ამას გარდა ცალკე სასყიდელი ეძლევა ყოველ პროცესში მონაწილეობისთვის. შარშან, 1903 წელს, პროკურორმა ზედმეტი აიღო 129,000 მანეთი, ე. ი. ჯამაგირიდან მთელ წელიწადს — 200,000 მანეთამდე.

ტ.მ.ტ.

რე. ი. ი. შანიძე

ხოლერა სახანტარეს: ბატონო! რისი გუშინაინთ და რა გავიყვარდათ? მე კარგა ხნია, რაც აქ ვარ დამინებულები! (ეჭვ. სახანტარე კომისიის მინდობილით, საფრანგეთში უფროსი ანდრე გუშინაინა პაპის სხლიდან 150 კომპა ფეილი, აღასმევიანა ნეთი და დაწვინა. ამ ფეილის ფურცლის შესახებ გერმანულ 1902 წ. აღიარა ლანკა, კარგა ხნია სხამარლომ დაეცინა, მოსხვის ფეილი, მაგრამ ეს დაეცინა სხამარლომ მოიფინა მხოლოდ ენა, რიღისე სრულიად აწილდა და აწილდა ვინ იცის, ხოლერის პიში რომ არ ყოფილა, რამდენ წელიწადს ეძლე შეინახავდნენ ქალქის ანტეცები ამ აწილდა ფეილის ა) — (ცნობის ფურცელი № 2569).

რე. ი. ი. შანიძე

ტ.მ.ტ.

კოლაშვილი: ვაჟი, ვაჟი! მამის მთელი ედრო წყალი უშვინა. ეჭიფებოთ, მამ, დღეს!..

რედაქტორ-გამომცემელი პ. ჯამბაძე.